

Munkanélküliség ellen: átképzés

Hallgatók, tanárok pácban

Lapunk december 21-ei számában cikk jelent meg „Szociális gondozók – gondban” címmel, amelyben egy megkezdődött, ám anyagi támogatás nélkül maradt átképző tanfolyamról szövelünk. Nevezetesen azoknak a – zömmel egészségügyben dolgozó – szakembereknek a kálváriájáról, akik egy meghirdetett szakasszisztensképzés révén igyekeztek biztosítani magukat – jelentős személyes áldozattal – az esetleges, majdani munkanélküliség ellen. A témáról ezúttal Szekeresné dr. Makra Ibolya, a megyei önkormányzati hivatal szociálpolitikai feladatokat ellátó munkatársa mondja el véleményét, aki a szóban forgó események idején is a megyei tanács vb szociális és egészségügyi osztályán dolgozott.

– Szeretném tájékoztatni az érdekelteket, hogy a szociális szakasszisztens képzés indításának tervezéséről először az Ergonsoft Kft. által a szociális és egészségügyi osztályra küldött levélből, majd szegedi képviselőjüktől személyesen értesültünk. A Megyei Művelődési Központ is szorgalmazta az átképzést a népművelők körében. Ez utóbbinak mint komoly adottságokkal rendelkező szervnek a pályázathoz nyilatkozatot is adtunk, melyben a képzés szakmai szükségességét támasztottuk alá, s a pályázaton elnyert támogatás esetén kisebb összegű hozzájárulást biztosítsa is fölmerült. Mivel a pályázat nem volt sikeres, a népművelői átképzés februárra tervezett kezdése elmarad, ez az ígéret semmissé vált.

– Senki nem vitathatja, hogy efféle átképzésekre egyre inkább szükség lesz.

– A képzést akkor is támogattuk, most is szükségesnek tartjuk. Ezért segítettük, hogy a kft. felhívását az önkor-

mányzatok és intézményeik megkapják, a tanári gárdát összeállítsák, a gyakorlati terpeket kijelöljék. Kezdetből fogva hangsúlyoztuk az anyagi alapok biztosításának szükségességét, de ez okvetetlenkedésnek tűnt még a nyáron, mert a központtól határozott ígéreteket kaptak. A pályázatokat későn adták be, amikor a központi pénzalapok a Népjóléti és a Munkaügyi Minisztériumnál is már szinte kimerültek. Ugyanakkor az eredeti költségigény meghaladta a 4 millió forintot. Ebben a megyei tanács érintett osztályainak csak közvetítő szerepe volt, s ezt el is látta, mégis a felelősséget több fórumon rá akarják terhelni. A humán szolgáltatás területén vállalkozók is kockázatot viselnek, s egyben felelősek az általuk okozott kárért, ha nem kellő megalapozottsággal szerveztek be embereket, akiknek erkölcsi és anyagi hátrányuk származik az ügyből.

– Mi lesz ennek a tanfolyamnak a sorsa?

– Gondnak látom, hogy még a felsőintézmények körül is vita van a Népjóléti Minisztériumban. Azt azonban nem hiszem, hogy nélkülözhetné a szegedi képzés a központi támogatást, az egységes tematika és vizsga alapján biztosított okleveleket. Véleményem szerint az eddig befektetett munka, pénz nem mehet veszendőbe, a hallgatókat nem szabad cserben hagyni. Az új évben ismét pályázni kell, de jobb feltételekkel. Több érdekelt önkormányzat hozzájárulását kellene megnyerni. Ez ma nem könnyű, mert a nagy pénztelenségben több településen rákényszerülhetnek a meglévő ellátási formák visszafejlesztésére is. A képzésben résztvevőknek ma – felelősséggel – biztos munkahelyet nem lehet ígérni, de két szakmával az elhelyezkedési esélyük jelentősen javul.

Végezetül egy megjegyzés: a pácban lévő hallgatók és tanárok egyike se mondott elmarasztaló véleményt a megyei tanács hozzáállásáról, miként a szóban forgó cikk sem. Sőt, az újságíró tanúsíthatja, a pőrul jártak mindegyike az egészségügyi osztály segítő-készségét hangsúlyozta. Mindazonáltal szívesen adtuk közre ennek újabb bizonyítékát.

Ch. Á.

„A zongora száz hangszer ...”

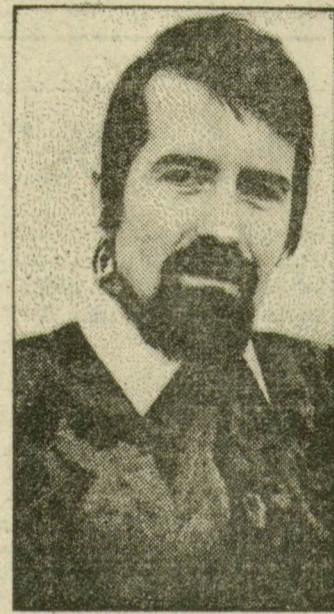
Az Artis Jus-díj nem más, mint a kortárs magyar szerzők főhajtása a komolyzene előadó-művészei előtt. Petrovics Emil fogalmazott így, mikor legutóbb átadta a Szerzői Jogvédő Hivatal által alapított díjat. Ezt azok a művészek kapják, akiknek repertoárjában legelőkelőbb helyet foglalnak el magyar szerzők zeneművei. Kerek Ferenc zongoraművész nemrég kapta meg e tekintélyes díjat. A szegedi konzervatórium tanára három éve csemlalózik a pesti Magyar Barokk Trióban. Az Artis Jus-díjat is mint az együttes egyik tagja érdemelte ki.

– A díjat főként kortárs magyar szerzők műveinek interpretálásáért kapják az előadók. A barokk muzsika szerzői pedig jó néhány évszázaddal ezelőtt alkottak...

– Igen, de a mai szerzők szívesen nyúlnak vissza e korba. Egyrészt átdolgozzák a régi dalokat, táncokat, másrészt felhasználják a barokk zene motívumait, merítenek annak hangzásvilágából. Sok XX. századi művet írtak klasszikus barokk hangszerekre, ezeket triók is szívesen előadják.

– A zongora miféleképpen a romantikus muzsika hangszere...

– Ezért is örülök, hogy kirándulhatok s a trióban csemlaló régi nagy mesterek műveit is játszhatom. Szeretem az olyan darabokat, amelyek nem feltétlenül a közönségsikerre építenek. Hanem inkább arra készítik a hallgatót, hogy befelé forduljon, elgondolkozzon, fellazuljon. Az ilyen művek megszólaltatásával az előadó is személyes hangot tud megütni. A legszemélyesebb játék az improvizáció. S több barokk szerzőre jellemző, hogy nem köti meg túlzottan az előadó kezét. Műveik amolyan alapos vázlatnak tekinthetők. Méginkább jellemző ez a kortárs szerzők egy csoportjára, akik a kottában főként jelzéseket, kapaszkodókat ad-

nak, s a tolmácsoló játék közben ezekhez még hozzáadhatja a saját elképzeléseit is.

– Milyen érzéssel játszik, ha a zeneszerző a nézőtérén ül?

– Hál istennek, jó tapasztalataim vannak. Eddig még senkitől sem kaptam ki. Kortárs alkotó zenéjét játszani külön izgalom és óriási felelősség. Pedig ha belegondolunk, a zenetörténet arról szól, hogy a szerzők, ha tehették, előadóknak írták műveiket. Örömmel mondhatom, hogy ez én repertoáromban is van már néhány darab, melyet kifejezetten nekem írtak. Ilyen például Hollós Máté Új dal szöveg nélkül című műve, vagy Madarász Iván Martellatoja.

– Ön a konzervatóriumban tanít. Mi a tapasztalata, mi kell ahhoz, hogy valakiből jó muzsikus váljék?

– A tehetségnek sok szintje van. Nem elég például ha valakinek feltűnően jól mozognak az ujjai, vagy kiváló kottaolvasó. Egy jó muzsikushal az emberi habitus, a zene iránti érzékenység, a közlési vágy legalább ennyire fontos. Az elmélyülni, kifejezni tudás a zung-

gesztivítás mellett mindenképp el kell érnie, hogy a szerző hangjain mondja el saját véleményét.

– A laikusok körében sokan hiszik, a zongora a legkönnyebben megszólaltatható hangszer...

– Lehet, mert esetleg azt gondolják, a zongorán kész hangmagasságok vannak. Elég ha tudjuk, melyik billentyűt kell leütönni. A dolog nem ilyen egyszerű. Bármilyen hihetetlen is a zongorajáték alapja is a megfelelő hangképzés. Mielőtt hozzáérne az ember a billentyűhöz, már a fejében, a fülében régen meg kellett szólalnia a hangnak. Egyébként az különbözteti meg a zongoristákat egymástól, hogy hogyan billentenek, hogyan „adnak parancsot” a kalapácsoknak. E hangszer lehetőségei szinte végtelenek, ahogy mondják, a zongora száz hangszer.

– S milyen előadói magatartásra biztatja növendékeit?

– Jó, ha az előadó egyénisége megszólal, de nem szabad, hogy túlságosan előtérbe kerüljön. Saját érzelmi alapról, de a művet tisztelve kell játszani. Mint ahogy a költőnek sem árt, ha tudja a helyesírást, a muzsikushal is mindenképp meg kell tanulni a kottát olvasni, megérteni. E képesség nélkül lehetnek valakinek bármilyen fantasztikus intuíciói. A zene öntörvényeit kell ismerni, a zene nyelvének kell beszélni. S ez tanulható, megtanítható. Persze a technika is fontos. Mint minden zenetanár, az órákon egy-egy növendékemnek én is szászor elmondom ugyanazt. Néha sokáig alig van látszatja a korrekciónak, bizonyos instrukciók csak évek múltán hatnak. De én annak is örülök, ha valaki sok év múlva döbben rá, hogy valamit tanult tőlem.

Pacsika Emília

LELTÁR MIATT

A szombaton délelőtt sértálgató ember türelmetlenül futkározó ismerősökbe botolhatott Szeged városában. Viselkedésüket firtató kérdésére pedig – csodák csodája – mindenkitől azonos választ kapott: tejért, kenyérért, a hétvégére való élelemért szalagáltak boltból boltra. Hiszen az ismerős, a közeli üzlet leltározott (miként az ahhoz legközelebbi is), amelyik pedig nyitva volt, ott tumultus, és ebből következően áruhiány fogadta. Nyilván az elmúlt évet lezárni, az ideit megnyitni, ezért leltározni kell. De nem lehetett volna némi egyeztetéssel, fokozatossággal elejét venni az ideges kapkodásnak és gondoskodni a megfelelő hétvégi élelmiszer-elátásról?

Nagy László felvételei

Lehetőséget az alkotóknak

Nagyobb lehetőséget kell teremteni az eddigiekénél a tudományos kutatásban és a műszaki fejlesztésben az alkotó emberek számára. Az ország ugyanis csak akkor képes kilábalni jelenlegi válsághelyzetéből, ha a kreatív reálértelmségek kiemelkedhetnek környezetükből – hangsúlyozta Pungor Ernő akadémikus, tárca nélküli miniszter a műszaki fejlesztés kilátásairól szólva az MTI munkatársának.

Az OMFB elnöke kiemelte: hazánkban mindenképp az energetika, a környezetvédelem, a mezőgazdasági tevékenység, az egészségügy, valamint a közlekedés fejlesztésére megkülönböztetett figyelmet kell fordítani. Ahhoz pedig, hogy a fejlesztési célok megvalósulhassanak, elengedhetetlenül szükséges megváltoztatni a jelenlegi képzési rendszert mind az alsó és közép-, mind a felső fokú oktatásban. Ez utóbbi területen nem „szakiskolát” kell működtetni, hanem az egyetemeken az innovatív, önálló gondolkodásra való oktatást szükséges előtérbe helyezni. Az alkotó tevékenységet pedig a mostaninál hatványozottan jobban szűkös elismerni mind anyagilag, mind erkölcsileg, s ehhez a munkafeltételeket is meg kell teremteni.

A célok megvalósítása érdekében az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elsősorban pályázataival kíván segítséget nyújtani. Azaz nem kívánja támogatni „a tudományos eredménytelenséget”. Azokat az innoválható gondolatokat viszont fokozottan kívánja előnyben részesíteni, amelyek a gyakorlatban is hasznos hozhatnak a nemzetgazdaságnak

Fórum lesz...

Hír: „Közoktatási fórum” megrendezését tervezik január végére, február elejére.

Miután átélünk számos úgynevezett közoktatási reformot, amelyeket konferenciák, tudományos és kevésbé tudományos publikációk, miniszteriális szónoklatok garmada előzött meg, önkényes döntések után eljutottunk oda, hogy az írás-olvasás-számolás megtanítása is rendkívül problematikusá vált, műveltségről-kulturáliságról meg már beszélni is elképesztő maximalizmusnak tűnt az iskolában.

Mostanában mi van? Egyre-másra finális témák bukkannak elő: nincsenek meg a működés feltételei, béremelésért sztrájkolnak a pedagógusok, nem lehet leültetni a középiskolákat, mert másfél évtized alatt sem sikerült kiszámolni, hogy mennyien lesznek 1991–92-ben, és a többi.

Na most, gondoljuk össze a kettőt: se színvonal, se pénz.

Így hát hirtelenjében azt sem tudja a polgár sírjon, vagy örüljön, amikor jön a hír, hogy közoktatási fórum lesz, meghozza Szegeden, ahol „a közoktatási rendszer alapszerkezete, az előtűnk álló évtized legfontosabb tendenciáinak számbavétele társadalmi, gazdasági és nemzetközi kontextusban” a központi téma.

Újrakezdjük? Új rendszer, új időszámítás, új szakértők, kutatók, oktatók, új koncepciók követelik a fórumot? Érthető. Vagy nem erről van szó? Hanem éppen hogy a régi módi bukkant elő?

A világegyetem sem óhajtánám jöelőre megkérdőjelezni egy ilyen nagyszabású konferencia hasznát. Mindössze azon jár az

eszem, hogy a koncepcióknak ezen a tájon sosem volt hiánya, mégis itt tartunk. Meg azon, hogy a költségvetés „alapszerkezete” mintha nem gondolódott volna végig – társadalmi és nemzetközi kontextusban, se táján, se száken, hanem maradt milyen volt: maradványelvű. Vagyis a közoktatás nem minősült stratégiai jelentőségűnek, amint az ígérték volt a koncepciódús választási programok, pártok szerte.

Mindazonáltal érteni vélem a szándékot, a pedagógusok és a tanítók „háttérintézményeiben” kutatók igyekezetét. Azt írja a fórumot rendező szervezetek (Csongrád Megyei Pedagógiai Intézet, JATE Pedagógiai-Pszichológiai Tanszékcsoporthoz, MTA Pedagógiai Bizottság, Neveléstudományi Kutatók Országos Egyesülete, Oktatókutatási Intézet) nevében valaki a szórólapon: Kell a fórum „a magyar közoktatási rendszer helyzetéről és fejlesztéséről való gondolkodás társadalmi, gazdasági és nemzetközi kontextusban, a különböző nézetek artikulálása, fejlesztési koncepciók szembesítése, megvitatása” céljából. Nos, beszélni muszáj, az ember már így van megszerkesztve. Sikertelenség után is, pénz nélkül is – valamit csak kell csinálni!

Fórumot, például.

*

A kezdeményezők 400 fő elhelyezésére vállalkoznak, a részvételi szándékot a név, a munkahely és a levelezési cím feltüntetésével a következő címre várják: Csongrád Megyei Pedagógiai Intézet, Szeged, Középfasor 1–3.

S. E.